

וכאן המקום אויכעם צו מביא זלין נאך א פירש"י בנוגע צו דעם מעיל,
 וואס דאס איז איינע פון די סעמים אויף דעם פארבריינגען, וואס ס'איז
 דאך פאראן די וואס מענה'ן בנוגע דג מוקימסן, צוליב וואס דארף זיין
 דער ענין פון רעש וכו', און מ'בהינטנה האלות פון דעם גדול און פון
 יענעם גדול, אז בא זיי איז געווען די הנהגה ניט מיט א רעש ווארום לא
 ברעשקוי (מלכים א' יט, יא), נאר אין אן אנפן פון הצנע לכת, און דאס
 איז ניט געווען נאר בנוגע צו זייער עבודה מיט זיך, נאר אויך בנוגע
 לעבודתם מיטן זולת, היינט וואס דארף מען האבן דעם ענין פון רעש?

איז דאס זעם מען פון דעם ענין המעיל, וואס אויפן מעיל איז געווען
 "רמוני תכלת וגו' ופעמוני זהב בתנכם מניב" (חצוה בת, לג), און צו וואס
 האט מען געדארפט האבן די פעמונים, איז ער ממשיך אין פסוק "ונשמע קולו
 בבואו אל הקודש" (שם לה), אז ווען דער כה"ג איז אריין אל הקודש האט

- געדארפט זיין

הנחת הח' בלתי מובה

געדארפט זיין ונשמע קולו, און אזוי אויך בצאתו אל ההיכל, וואס צוליב דערויף האט מען געמאכט די פעמונים; צוויי און זיבעציק, אדער זעקס און דרייסיק, אדער אכצן גלעקלאך (זבחים פח, ב) כדי ס'זאל זיין ונשמע קולו.

און מ'זעט אז דער ענין איז אויף אזוי פיל נובע, און ווי רש"י זאגט אויף דערויף, אז מכלל לאו אתה שומע הן, אז אין דערויף איז תלוי דער באנצער חיות פון דעם כהן.

און ווי ער זאגט אויף דערויף אין גמ' (יומא נב, א. וראה פי' ר"ח שם), אז פון דעם זעט מען חיבתן של ישראל, אז ביו"כ פלעגט דער כה"ג אריינגיין אין קד"ק נאר מיט בגדי לבן, און דעמאלט האט ער נישט געטארט אריינגיין מיטן מעיל, ווארום אזוי ווי ער טאר נישט זיין מחוסר בגדים, סאר נישט זיין מיותר בגדים (רמב"ם הל' כלי המקדש פ"י ה"ה), האט ער געדארפט אריינגיין נאר מיט בגדי לבן.

זעט מען דאך אז ס'איז פאראן צוויי הנהגות, און ביידע באווייזן אויף חיבתן של ישראל, אז ווען ער איז אריין אין קד"ק, אין א יום קדוש, און אין א מקום קדוש, און א אדם קדוש, און דארטן איז דאך אין בדביר אלא ארון ה', דעמאלט טאר נישט זיין דער ענין פון ונשמע קולו, נאר ס'דארף זיין קול דממה דקה, דאס איז אבער מערנישט ווי אחת בשנה, אבער ווען ער איז נישט געווען אין קד"ק נאר אין קהש, דארטן דארף זיין ונשמע קולו.

נאך א ענין וואס מ'דארף הערמאנען איז, אז לויט ווי איך האב געהערט לייגט מען נישט ארויף קיין דגש מיוחד אויף באווארענען, אז דער ענין פון משלוח מנות ומחנות לאבינונים, מען זאל דאס טאן ביום הפורים - דינסטאג און נישט פריער, און מ'דארף דאס באווארענען, ווארום מצד דעם חפזון וזריזות, אדער העדר ידיעה, קאן דאך זיין ער זאל דאס טאן גלייך ווען ער קריגט דאס.

און ווי דער רבי האט דערציילט אנהייב דעם צ"צ'ס א חסיד, ר' יקותיאל ליעפלער, וואס דעמאלט איז געווען דער סדר אז דער צ"צ פלעגט שיקן די מינים (מ'ביינט נישט די ד' מינים, נאר די מינים) פון סדר צו די אורחים, און מ'האט דאס אונך געשקט צו ר' יקותיאל'ן, ווען ס'איז געקומען ליל הסדר אדער ערב פסח, איז ר' יקותיאל געקומען צו דעם צ"צ און געזאגט אז ער האט נישט מיט וואס צו פראגוען דעם סדר, האט דער צ"צ גערופן דעם שמש און האט אים געפרעגט צו דען איז ר' יקותיאל נישט געווען אין דער רשימה פון די אורחים? האט אים דער שמש געזאגט אז ער איז געווען אויף דער רשימה, און ער האט אים געבראכט די מינים פון סדר, האט ר' יקותיאל געזאגט אז דאס האט ער אויפגעגעסן גלייך ווען ער האט אים געבראכט, און דאס האט אים געהאלפן לעבודת ה'.

איז ער"ז קען דאך זיין אויך דא אז ער וועט דאס טאן מצד זריזות גלייך ווען ער וועט דאס באקומען, און עס וועט אים טאקע העלפן לעבודת ה', אבער די מצוה פון משלוח מנות איז ער דערמיט נישט מקיים, וואס דערפאר דארף מען באווארענען אז מ'זאל דאס טאן אין דעם טאג פון פורים.

און אז מ'רעדט שוין וועגן דעם ענין המעיל איז אויך כאן המקום צו שטעלן זיך אויף א רש"י חסוה, וואס בנוגע צו דעם מעיל שטייט דאך "ועשית על שולתי רמוני תכלת וגו'", שטעלט זיך רש"י אויפן ווארט "רמוני" און סייטשט אפ: "עגולים וחלולים היו כמין רימונים העשויים כביצת חרנבולת", וואס לכאורה איז נישט פארשטאנדיק וואס דארף רש"י בריינגען א דוגמא כמין רימונים וכו', ס'איז גענוג ער זאל זאגן אז עגולים וחלולים היו?

נאכמער: רש"י בריינגט אויף דערויף א סימן פון רימונים העשויים כביצת חרנבולת, וואס לכאורה איז דאס נישט קיין סימן אויף עגולים,

ווארום, א ביצת. תרנגולת איז געב. קיין. עגולה, ^{אוצר החכמה} וואדרבה ווי ער זאגט אין
הל' ^{אוצר החכמה} ביצים (יו"ד סי' פ"ג. ג"ס"א). אין די סימנים פון ביצים טהורות, אז דער
סימן פון א ביצת טהורה. איז אז זי איז כד וחד, פון איין זייט כד
(קיי לעכדיק) און פון דער צווייטער זייט חד (וארוך), איז ווי בריינגט
רש"י פון דעם א סימן אויף עגוליים? וכפי שיחבאר לקמן.

בנוגע צו דעם ביאור און רש"י וואס ער זאגט אז די רמוני חכלת וגו' זיינען געווען עגולים וחלולים במין רמונים העשויים. בביצת תרנגולת, וויל דא רש"י פארענספערן דאס. וואס לבאורה - וואו געפינט מען אזא חכשית וואס ער איז קיילעכדיק און חלול פון אינעווייניק? און אויף דערויף זאגט רש"י כמין רמונים העשויים כביצת תרנגולת, אז אין רש"י'ס צייטן איז געווען א חכשית, וואס איז געווען אזוי ווי א ביצת תרנגולת, און חלול פון אינעווייניק און דאס זאגט רש"י דעם. בן חמש; בא דיר אין צימער האסטו אזא חכשית, במילא וועסטו פארשטיין בנוגע די רמונים וואס זיינען געווען עגולים וחלולים, און די ראי' וואס ער בריינגט פון די רמונים וואס זיינען כביצת תרנגולת איז (ניס אויפן עגולים, נאר) אויף דעם וואס ס'איז געווען חלולים.

און הא פרעגט זיך די שאלה: פארוואס כאפט רש"י אן דעם לשון (כביצת) תרנגולת און ניס סתם ביצה, ע"ד ווי רש"י זאגט אין בשלה (שמות טז, יד) בנוגע צו דעם סל, אז דער סל פלעגט ארויף גייען למעלה, בריינגט דארטן רש"י אז אם חק שפופרת של ביצה און מ'וועט איר אנפילן מיט סל ותניחה בחמה היא עולה מאלי', וואס רש"י זאגט (שפופרת של) ביצה סתם, און מ'זאגט ניס ביצת תרנגולת (אין זוכרים אם הי' תירוץ על קושיא זו).

וואס דערמיט וועט מען אויך פארשטיין וואס דער דמב"ן (עה"ת שמות כח, לא) פרעגט אויף רש"י'ן פארוואס זאגט רש"י כמין רמונים און ניס כמין תפוחים, וואס לכאורה איז ניס פארשטאנדיק זיין שאלה: אויב ער וואלט געזאגט תפוחים וואלט מען געפרעגט פארוואס זאגט ער ניס רמונים; היינט וואס איז זיין שאלה?

אוצר החכמה

אבער עפ"י הנ"ל איז דאס פארשטאנדיק: וויבאלד רש"י וויל בריינגען א ראי' אויף א חכשית. עגול, האט ער דאך געדארפט בעסער בריינגען א ראי' פון תפוחים, וואס זיינען געווען אין דער מנורה, וואס אין מנורה איז דאך געווען כפסודים און רש"י (שמות כה, לא) איז מפרש אז דאס איז א קישוט "כמין תפוחים עגולים". [וואס ברויכט האט מען געדארפט האבן כדי אנצינדן די ליכט, אבער צוליב וואס האט מען געדארפט האבן די כפסודים? זאגט אויף דערויף רש"י אז דאס איז געווען א קישוט כמין תפוחים], זעט מען דאך אז ס'איז געווען א קישוט כמין תפוחים, איז דאס פרעגט דער רמב"ן פארוואס זאגט רש"י רמונים און ניס תפוחים.

וואס דא קומט אויך דער ביאור אין רש"י ע"ד הדרוש, וואס דאס איז אויך דער יינה של תורה שבפרש"י, וואס דער חילוק פון תפוחים מיט רמונים איז, אז תפוחים ווייזט ווי אידן געפינען זיך אין זייער מעלה (ראה שבת פח, א), וואס דאס איז אויך דער ביאור עפ"י חסידות פארוואס מ'עסט בליל ר"ה תפוח מחוק בדבש, ווארום דאס ווייזט אויף די מעלה פון אידן, ובפרט תפוחי זהב,

- משא"כ -

הנחה ה' בלתי מנוגה

משא"כ דער ענין פון רמונים, זאגט דאן אויף דערויף די גמ' אז אפי' די וואס זיינען היפך פון צדיקים, זיינען אויך מלאים מצוות כרימון (ברכות נז, א) וכמ"ש (שה"ש ד, ג) כפלה הרמון רקתך, אז אפי' רקנין שבך מלאים מצוות כרימון,

און דאס איז וואס ער זאגט אז די רמונים זיינען געווען אויף שולי המעיל, ווארום דאס איז ביים קיין ענין עקרי בא אידן, דאס איז די אידן וואס זיינען אין דער דרגא פון רמונים, וואס דערפאר זיינען זיי בשולי המעיל, איז אויך זיי איז מען מעלה, דורכדעם וואס ס'איז דא דער ונשמע קולו, און דער ענין פון ונשמע קולו איז ניט קיין ענין בפ"ע, נאר צוליב שולי המעיל.

וואס ס'איז דא אן אופן העבודה וואס דארף זיין קול דממה דקה, און ס'איז דא דער אופן העבודה פון ונשמע קולו, א ענין של רעש, און דאס וואס מ'זאגט (מלבים א' יט, יא-יב). "לא ברוח ה' גו' לא ברעש ה' גו' ולא באש ה'" איז ער דאך מבאר אין המשך תעה"ב אז דאס זיינען אויך דרגות אין קדושה, ס'איז מערניט גואט ס'איז דא א העכערער ענין - דער ענין פון קול דממה דקה, וואס דאס איז דער ענין פון חפלה שמו"ע, וואס דוקא דעמאלט דארף זיין דער קול דממה דקה - כעבדא קמי מרי', משא"כ ק"ש וברכות ק"ש דעמאלט איז די עבודה אין אן אופן פון רעש ואש דוקא.

און דאס איז וואס מ'זעט צוויי שיטות אין דרושי חסידות (ראה ג"כ ד"ה ביום השני תשל"ה) אז אמאל שטייט אז עיקר ענין התפלה איז שמו"ע, און ק"ש איז בלויז א הכנה צו שמו"ע, און אמאל שטייט אז דער עיקר איז די עבודה פון בכל לבבך ובכל נפשך, וואס דאס איז די עבודה פון ק"ש ברעש דוקא.

איז בשעת מ'שטייט אין א דרגא פון שולי המעיל, דעמאלט דארף זיין די עבודה אין א אופן פון רעש, עה"מ ווי איבער אנטלונג פון א מקום סכנה, וואס דאס איז נוגע בנפשו, איז דאס אין אן אופן פון רעש, וואס דאס איז וואס ס'בריינגט זיך אראפ אין פוילושע ספרים בשם בעש"מ. [אמסתא איז דאס אויסגעהאלטן] אז מ'האט געפרעגט דעם בעש"מ בנוגע וואס חסידים מאכן תנועות וכו' בשעת'ן דאוונען? האט ער געענטפערט אויף דערויף, אז בשעת איינער איז טויב, און ער הערט ניט דעם גיגון, זעט ער נאר ווי מ'מאכט די תנועות. און נאך א תירוץ האט ער געענטפערט, אז דאס איז ע"ד ווי איינער דערטרענקט זיך אין נהר, איז עפ"י טבע מאכט ער דעמאלט תנועות משונות, איז דאך זיכער אז קיינער וועט ניט לאכן פון דעם וואס ער מאכט א תנועה בלתי מסודרה.

וואס דאס איז דער חילוק צווישן צדיקים און בע"ת, אז בא צדיקים איז דאס אין א אופן פון עלי' מהרגא לדהגא, משא"כ בע"ת איז אופן עבודתם ברעש גדול דוקא, וואס עבודת הצדיקים איז דער ענין פון כהני בחשאי וברעותא דלבא, אין אן אופן פון קול דממה דקה, משא"כ עבודת בע"ת איז דוקא אין אן אופן פון רעש ואש, און דורכדעם רעש וואס מ'פועל'ט אויף די בע"ת ווערט דאס בא זיי אין אן אופן פון חכליה העילוי.

און דאס איז וואס מ'זאגט אז די פעמונים זיינען געווען בסולי המעיל וואס דאס ווייזט אויף חוטב עצין ושואב מימך וגרן - אשר בשעריך - שנהגויר כהלכה, איז דארטן דא דער ונשמע קולו - עבודה אין אן אופן פון רעש, וואס דורכדעם הויבט מען זיי אויף.

און דאס ווערט אין דעם זמן פון עיקבתא דמשיחא, בפרט נאך דערויף וואס מ'איז שוין דורכגעגאנגען אלע ענינים המבלבלים, און ס'איז שוין אלף השישי לאחר חצות, דארף זיין דער סועמי' חיים זכו, (ראה שיחת שבת חוהמ"ס תשל"ד) און מ'פועל'ט דעם ענין פון רעש בא די בע"ת, אין א אופן

פוֹן מְנוּחָה, אוֹן אֵיךְ אֵן אוֹפֵן פּוֹן שְׂמֵחָה, אֵן בְּלוֹלִים, אוֹן מְפֹעֵלִים דַּעַם
 עֵינֵי הַתְּשׁוּבָה בְּשִׁלְיֹמוֹת, כְּמִבּוֹאֵר בְּאַבְהַ"ת (פ"ח), וְלִקְוֹת הַאֲזִינוּ בְּדְרוּשֵׁי
 תְּשׁוּבָה, אוֹן דְּעִמָּאֵלִים אֵינִי מֵעַן זֹבְחָה צוֹ דִּי נְבוֹאֵת הַגְּאוּלָּה, נֶאֱמַר דַּעַם וּוְאִם
 סְוֹעֵט זֵיךְ דְּעַד וְהִשִּׁיב לֵב אֲבוֹתַ עַל בְּנֵיִם, אוֹן מְוֹעֵט סְאֻנְצֵן מִקְּבֵל זֵיךְ
 אֵלֵי-הוֹ"ן, מִיִּט דְּעַד בְּשׁוֹדֵת הַגְּאוּלָּה, וּוְאִם עַד וּוְעֵט בְּרִיִּינְגֵעֵן, בְּבִיאת מְשִׁיחַ
 צְדָקָנוּ וּוְאִם מְשִׁיחַ אַתָּא לְאַתְבָּא צְדִיקִיא בְּחִיּוּבְתָא, וּבְקִרְוֵי מִמֶּשׁ.